

Utlämning till Rwanda för lagföring avseende ett åtal om folkmord

Högsta domstolen har i ett yttrande till regeringen förklarat att det inte föreligger hinder enligt utlämningslagen mot att utlämna en person till Rwanda för lagföring avseende ett åtal om folkmord. En utlämning skulle inte heller stå i strid med Europakonventionen eller Barnkonventionen.

Rwanda begärde i slutet av 2020 utlämning av en rwandisk medborgare från Sverige för lagföring av brott, bl.a. folkmord, som påstås att personen har begått under 1994. Till utlämningsframställningen bifogades ett beslut om häktning och en utredning som innehöll referat från vittnesförhör med arton personer.

Det är Högsta domstolens uppgift att yttra sig till regeringen i frågan om det föreligger hinder enligt 1–10 §§ utlämningslagen. Högsta domstolen ska även granska om en utlämning skulle vara oförenlig med Europakonventionen och Barnkonventionen. Om Högsta domstolen finner att det finns hinder enligt utlämningslagen, får utlämning inte ske. Högsta domstolen har nu lämnat sitt yttrande. Innehållet kan sammanfattas så här:

Det finns sannolika skäl för att den eftersökta personen har begått gärningarna.

Av utredningen framgår att Rwanda förföljer och t.o.m. torterar och avrättar personer som ingår i den politiska oppositionen. Det var emellertid inte visat att den eftersökta hade varit politiskt aktiv på ett sådant sätt att det finns en konkret risk för att han ska utsättas för förföljelse på grund av sin politiska uppfattning. Inte heller fanns det tillräckligt starka skäl att tro att han skulle komma att utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Tröskeln är hög för att en utlämning ska anses vara oförenlig med artikel 6 i Europakonventionen, som anger vad som krävs för att en rättegång ska vara rättvis. Utredningen visade att rättssäkerhetsgarantier regelmässigt har ignorerats i många politiskt känsliga rättegångar som gäller framstående regeringskritiker och att utgången i högprofilerade mål om folkmord förefaller vara förutbestämd. Utredningen kunde emellertid inte anses utgöra tillräckligt underlag för bedömningen att varje rättegång avseende folkmord i Rwanda så påtagligt skulle avvika från en standard som är godtagbar enligt artikel 6 att det, oavsett vem rättegången gäller, hindrar en utlämning. Det konstaterades att det inte var visat att en rättegång mot den eftersökta personen skulle stå i strid med rätten till en rättvis rättegång.

Den eftersökta personen har innan han frihetsberövades levt tillsammans med sin fru och deras två barn. Med hänsyn till Rwandas intresse av att kunna lagföra personer som misstänks för deltagande i folkmordet 1994 och Sveriges skyldighet att leva upp till sina folkrättsliga åtaganden är emellertid en utlämning av honom inte oförenlig med Barnkonventionen.

Slutsatsen blev att det inte föreligger hinder mot att lämna ut den eftersökta personen till Rwanda. Högsta domstolen framhöll dock att eftersom utredningen visar att rättssystemet i Rwanda har allvarliga brister så finns det anledning för regeringen att, om den beslutar att lämna ut den eftersökta personen, noga övervaka den rättsliga prövningen av honom i Rwanda och hur han i övrigt behandlas där.

Målnr: Ö 5550-21